

## ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ ВНЗ

**Хосе Італо Кортес**

доктор, професор, керівник лабораторії досліджень цифрових систем і  
поновлюваних джерел енергії

(Автономний університет Пуебла, Мексика)

**Алексеева Ганна Миколаївна**

Кандидат педагогічних наук, доцент

(Бердянський державний педагогічний університет)

**Актуальність.** Реалії сьогодення свідчать про вступ України у фазу інформаційного суспільства, якому властива значна кількість різноманітних джерел інформації. В цих умовах перед освітніми закладами ставиться завдання формування особистості, яка успішно реалізує себе в обраній професії в умовах інформаційного суспільства. Зростання кількості людей із особливими потребами в світі, зокрема молоді, які потребують здобуття якісної вищої освіти призвело до підвищення вимог до навчальних закладів з питань створення відповідних умов для доступу і супроводу навчання студентів із психофізичними порушеннями, зокрема, вадами зору. Так, за даними Всесвітньої організації охорони здоров'я кількість незрячих у світі зростає приблизно на 1 млн. осіб щороку. Зараз у світі – 45 мільйонів сліпих людей і 135 млн. – з поганим зором, а до 2050 року ця кількість може сягнути 115 мільйонів. В Україні офіційно зареєстровано понад 70 тис. людей із вадами зору, за неофіційними даними їхня кількість утричі більша.

Проблемам упровадження інформаційних технологій у сферу освіти присвячено значну кількість державних програм і проектів (Закони України «Про освіту» (2017 р.), «Про вищу освіту» (2018 р.), «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» (2013 р.), «Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні» (2013 р.)), які спрямовано на забезпечення умов ефективного використання сучасних комп'ютерних технологій, вдосконалення навчально-виховного процесу та підвищення якості навчання студентів в закладах вищої освіти. Ці та інші нормативно-правові документи свідчать, що підготовка висококваліфікованих фахівців до професійної діяльності в умовах розвитку сучасних інформаційно-комунікаційних технологій можлива за умов оснащення освітніх закладів електронними засобами навчання та відповідним програмним забезпеченням. Людина із особливими потребами, у тому числі, порушеннями зору, в освітніх закладах потребує тривалого і складного підходу до отримання вищої освіти [5].

Однак, процес комп'ютеризації та інформатизації традиційного навчання має стати новою платформою для створення відповідних умов доступу і супроводу навчання студентів з особливими потребами. «Інклюзивне навчання є основою і найбільш ефективною формою здобуття якісної освіти людьми з особливими потребами. Але ця форма навчання обмежується переважним охопленням дітей з порушеннями психофізичного розвитку дошкільного і

молодшого шкільного віку при існуючій нагальній потребі його широкого впровадження у ВНЗ» [1].

Виникла потреба в соціальному запиті на модернізацію вищої педагогічної освіти, мета якої – підвищення якості навчання студента, який має ґрунтовні фахові знання та володіє ІКТ, здійснює свою професійну діяльність, глибоко усвідомлюючи педагогічний обов'язок і соціальну відповідальність. І одним із шляхів є засоби електронного навчання. В сфері освіти виявлено збільшення ролі програмних можливостей та продуктів. Отже, сучасна вища школа гостро потребує: удосконалення базової освіти для студентів вищих навчальних закладів в галузі інформатики та сучасних інформаційних технологій; перекваліфікацію викладачів у галузі передових інформаційних технологій; комп'ютеризацію навчально-виховного процесу; переобладнання навчальної системи з технічними методами комп'ютеризації; створення єдиного інформаційного середовища для інтеграції навчальних закладів у Міжнародний простір; створення єдиного освітнього простору в Україні на основі передових інформаційних технологій; підвищення ролі України у міжнародних програмах, пов'язаних із впровадженням прогресивних інформаційних технологій в освіту. Зокрема це стосується інклюзивної освіти.

**Аналіз стану дослідженості** означеної проблеми свідчить про те, що в Україні, на жаль, підтримка в інклюзії та супроводі людини-інваліда у навчанні протягом усього життя ще недостатньо досліджена. З огляду на це актуальності набуває проблема вивчення дидактичних можливостей комп'ютерних технологій та розробка методики їх застосування в умовах інклюзивної вищої освіти. Тому актуальною стає проблема визначення шляхів підвищення якості навчання студентів з вадами зору в закладах вищої освіти засобами електронного навчання.

**Мета статті** – розкрити роль засобів електронного навчання студентів з особливими потребами в Бердянському державному педагогічному університеті.

**Сутність дослідження.** Розвиток сучасної інфраструктури безперервної освіти, як каркаса глобального освітнього простору, має базуватися на соціальних, економічних, педагогічних, технологічних, організаційних інноваціях, спрямованих на підвищення якості навчання і менеджменту, доступності інформації та навчальних ресурсів, і, на підвищення результативності та продуктивності індивідуальної і колективної роботи.

З появою Інтернету і в процесі розвитку його сервісів, проблема забезпечення масового доступу до освіти набула нових рис. Незважаючи на те, що основою численності поки що залишаються універсальні рішення, основний акцент зміщується від масового впровадження локальних продуктів до створення перспективних розподілених рішень, умов для взаємодії продуктів, надання навчальних послуг. Саме ці умови, на нашу думку, є головною особливістю сучасного підходу для забезпечення інклюзії в вищій освіті [2].

Розглянемо досвід та результати роботи викладачів та студентів факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти Бердянського державного педагогічного університету стосовно використання сучасних комп'ютерних технологій в інклюзивному освітньому просторі вищого навчального закладу.

Було розроблено освітнє Інтернет-середовище «Розробка інтернет-вітрини на локальному РС» для людей з вадами зору, і для людей, які зовсім втратили зір з професійного навчання комп'ютерним технологіям. Сайт має структурні підрозділи з тем: «Встановлення віртуального сервера Denwer»; «Встановлення двигуна WORDPRESS»; «Встановлення шаблону»; «Встановлення доповнень»; «Візуалізація сайту» [3]. Кожна тема має аудіо супровід, відео матеріал, та надає часткову змогу Daisy формату. Використовуючи різні програвачі можна зупинити, або прослухати декілька разів запис, що покращить якість засвоєння знань. Відео-урок має невеликий розмір, що не дає змоги втомлюватися, а авторський дизайн кожної теми відтворює комфорт та легкість в отриманні нової інформації для студентів з вадами зору [4]. Не синтезований, а саме оригінальний голосовий авторський супровід налаштовує на приємний «діалог» з комп'ютером.

За допомогою новітніх технологій ми зможемо підвищити якість навчання, як для звичайного студента, так і для інклюзивної форми навчання, та долучити нових абітурієнтів до отримання вищої освіти.

#### **Література:**

1. Жалдак М.І. Деякі методичні аспекти навчання інформатики в школі і педагогічному університеті. "Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання". Випуск 9. Науковий часопис. – Аксютін А.А., Віцен А.А., Мекшенева Ж.В. Інформаційні технології в освіті і науки // Сучасні наукомісткі технології. – 2009. – № 11. – с. 50-52.
2. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання : термінологічний словник / М. Ю. Кадемія. – Львів : СПОЛОМ, 2009. – 258 с.
3. Поясок Т. Б. Застосування інформаційних технологій в навчальному процесі вищої школи : науково-методичний посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів економічного профілю / Т. Б. Поясок. – Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2009. – 104 с.
4. Рощина М. «О подготовке специалистов по обучению лиц с глубокими нарушениями зрения использованию компьютерных технологий», на Междунар. науч.-практ. конф. Инклюзивное образование: методология, практика, технология, Москва, 2011, с. 198–200.
5. Тулашвілі Ю. «Теоретичні і методичні засади професійної комп'ютерної підготовки осіб з порушенням зору», автореф. дис. докт. пед. наук., Вінницький державний педагогічний ун-т ім. М.Коцюбинського, Вінниця, 2012.